

Diskussionen kring de apatiska barnen:

Sprickorna inom barn- och ungdomspsykiatri måste repareras

Allt tyder på att ett betydligt humanare regelverk kommer att skapas för de apatiska flyktingbarnen. Det är också hoppgivande att Socialstyrelsen kommer att utreda barnens situation. Ett debattinlägg av 25 verksamhetschefer inom barn- och ungdomspsykiatri har betecknande kallats ett olycksfall i arbetet. De nuvarande djupa sprickorna inom svensk barn- och ungdomspsykiatri måste repareras.

ROLF ZETTERSTRÖM
professor, chefredaktör,
Acta Paediatrica, Karolinska
Universitetssjukhuset, Stock-
holm

rolf.zetterstrom@actapaediatrica.se

Alltsedan början av innevarande år har situationen för de apatiska flyktingbarnen varit föremål för ett omfattande och delvis förvirrat professionellt, politiskt och massmedialt engagemang. Den klagande rapporten i Läkartidningen 17/2005 var därför synnerligen välbehövlig [1].

Barnläkarföreningens arbetsgrupp

I enlighet med läkarets principer har Svenska barnläkarföreningens arbetsgrupp för flyktingbarn verkat för att ändra på migrationsministerns och Migrationsverkets tidigare negativa attityd till dessa barn, som framförallt kommer från förutvarande Sovjetunionen och Jugoslavien. Flera läkare, såsom barn- och ungdomspsykiatern Göran Bodegård, har verksamt bidragit till att belysa de apatiska barnens sjukdomsbild [2].

Mot denna bakgrund var det beklämmande att läsa den dåligt genomtänkta och gentemot officiella beslutsfattare tilllidsinställda artikeln i Dagens Medicin som undertecknats av 25 verksamhetschefer inom svensk barn- och ungdomspsykiatri [3]. I en replik i ett senare nummer av samma tidning har två barnläkare riktat allvarlig kritik mot detta inlägg, som de sammanfattande betecknade som ett olycksfall i arbetet [4].

Hopp om ändrat ställningstagande

Eftersom jag i många sammanhang hävdar att det finns ett stort behov av en väl fungerande och på vetenskaplig grund byggd barn- och ungdomspsykiatri, har jag med bestörtning läst verksamhetschefernas inlägg, som tyder på att de inte vill befatta sig med de apatiska barnen.

Efter en period av svårt stelbent byråkrati, påminnande om den som skildrats av Kafka, och som tyder på ovilja att förstå de lidande asylsökande barnens förhållanden, finns nu stora förhoppningar om ett ändrat ställningstagande i och med att Utlänningsnämnden bett regeringen att överta ansvaret för dem.

Av innehållet i den nyligen offentliggjorda rapporten från den nationella samordnaren för barn i asylprocessen med uppgivenhetssymtom [5] framgår att det nu finns en officiell önskan om att objektivt belysa bakgrunden till symtombilden hos dessa barn.

Humanare regelverk

Allt tyder på att ett betydligt humanare regelverk än det nuvarande kommer att skapas. Nader Ahmadi, som svarar för den till synes tillförlitliga rapporten, har inte alltid haft så lätt att lösa sin uppgift. Då han började sitt arbete fanns inte ens ett tillförlitligt register över svenska enheter för barn- och ungdomspsykiatri. Han hade också svårigheter att få svar på sin utsända enkät.

Det är också tillfredsställande att Socialstyrelsen avser att utreda de apatiska barnens kliniska, psykologiska och sociala förhållanden, vilken genomgång kan förväntas ge värdefulla synpunkter på tillståndets klinik och behandling. Det är angeläget att den psykiatriska och neuroendokrina bakgrunden blir belyst genom funktionella studier såsom nära infraröd spektroskopi och hormonanalyser.

Med det snaraste bör de nuvarande djupa sprickorna inom svensk barn- och ungdomspsykiatri repareras. Ett produktivt samarbete måste också återupprättas mellan barn- och ungdomsmedicin och barn- och ungdomspsykiatri.

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Referenser

- Lindberg T, Sundelin C. Apatiska barn – var står vetenskapen idag? Läkartidningen 2005;102:1338-45.
- Bodegård G. Fallbeskrivning av depressiv devitalisering. Asylsökande flyktingbarn utvecklar livshotande funktionsbortfall. Läkartidningen 2004;101:1696-9.
- Åhlund A, Enbom A, Brynne A, Lindström A, Kovac C, Nyman E, et al. Förändrad asylprocess bästa sättet att hjälpa de apatiska barnen. Dagens Medicin 2005; (15):4.
- Lindberg T, Gustafsson LH. Grova förenklingar bakom utspel om apatiska barn. Dagens Medicin 2005;(17):43.
- Utrikesdepartementet. Asylsökande barn med uppgivenhetssymtom – kunskapsöversikt och kartläggning. Rapport från den nationella samordnaren för barn i asylprocessen med uppgivenhetssymtom 2005:1.

Av innehållet i den nyligen offentliggjorda rapporten från den nationella samordnaren för barn i asylprocessen med uppgivenhetssymtom framgår att det nu finns en officiell önskan om att objektivt belysa bakgrunden till symtombilden hos dessa barn.